СХВАЛЕНО

Педагогічною радою комунального «Великолепетиський опорний ліцей» Великолепетиської селищної ради

«27» серпня 2026 року,

протокол №01

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом №55-ОД комунального закладу «Великолепетиський опорний ліцей» Великолепетиської селищної ради від

«27» серпня 2026 року

Директор

_____ Ірина ЧЕРВОТОКА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ВЕЛИКОЛЕПЕТИСЬКИЙ ОПОРНИЙ ЛІЦЕЙ» ВЕЛИКОЛЕПЕТИСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

(для І, ІІ, ІІІ рівнів повної загальної середньої освіти)

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Призначення закладу загальної середньої освіти полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

КЗ «Великолепетиський опорний ліцей» є загальноосвітнім навчальним закладом І–ІІІ ступенів. Освітній простір ліцею проєктується відповідно до демографічної ситуації та мережі класів, що затверджується щорічно у вигляді річного навчального плану. Працює в режимі 5-денного робочого тижня. Мова навчання – українська.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ, НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Освітня програма містить комплекс освітніх компонентів, спланованих та організованих Закладом для досягнення учнями визначених цією програмою очікуваних результатів навчання, для всебічного розвитку, виховання і соціалізації особистостей, які здатні до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, мають прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готових до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності, громадянської активності та досягнення відповідного рівня обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державними стандартами освіти.

Освітня програма розроблена за змістом та на виконання:

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

- Постанови Кабінету Міністрів України від 01.07.2026 № 847 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394 (із змінами, внесеними наказом МОЗ України від 29 жовтня 2025 року №1638);
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р;
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- Наказу МОН України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1–2 та 3–4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
- Наказу МОН України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 09.08.2024 №1120);
- Наказу МОН України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 09.08.2024 №1120);
- Наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня» (із змінами і доповненнями, внесеними наказами МОН України від 20.06.2025 року №890);
- Наказами Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08.2021 № 898, від 29.09.2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1–11 класів;

- Наказу МОН України від 04.05.2026 №722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922/46316 (із змінами, внесеними згідно з наказами МОН України №1001 від 29.06.2026);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти»(із змінами, внесеними згідно з наказами МОН України №1430 від 17.08.2026 р.).

Освітня програма ліцею:
окреслює:

- підходи до планування й організації в ліцеї єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом; *містить:*
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- перелік, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, предметів, логічна послідовність їх вивчення;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні загальної середньої освіти, його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання;
- опис очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів; - форми організації освітнього процесу, в тому числі в інклюзивних класах та за індивідуальною формою навчання;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Організація освітнього процесу в ліцеї під час дистанційного навчання здійснюється з урахуванням безпекової ситуації за допомогою інформаційнокомунікаційних технологій. Навчальні заняття поєднують синхронний режим та асинхронний режим. Тривалість синхронних занять адаптується до санітарних вимог щодо безперервної роботи з технічними засобами для кожної вікової групи учнів. Решта навчального часу забезпечується в асинхронному режимі через систему відеороз'яснень, інтерактивних завдань, індивідуальних консультацій та інструментів формувального зворотного зв'язку. Розподіл годин між режимами визначається вчителем самостійно у календарнотематичному плануванні з урахуванням специфіки навчального предмета та технічних можливостей здобувачів освіти

Освітня програма схвалюється педагогічною радою ліцею та затверджується директором, оприлюднюється на веб-сайті закладу.

На основі освітньої програми ліцей складає та затверджує навчальний план на наступний навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

РОЗДІЛ ІІ. ОПИС МОДЕЛІ ВИПУСКНИКА.

Випускник закладу – це особистість, що самовдосконалюється, майбутній фахівець, людина, здатна навчатися упродовж усього життя, громадянин, що бере участь у соціально-політичному житті країни, сім'янин.

Головна місія закладу – сформувати світогляд та життєві переконання випускників, підготувати учня до життя у соціумі, створити умови до самореалізації дитини у колективі, суспільстві. Ринкова економіка ставить перед випускниками сьогоднішньої школи цілком нові вимоги. Вони повинні опанувати компетентності й знання, що відповідають сучасним міжнародним освітнім тенденціям. Особливого значення набуває проблема формування життєвої компетентності й розвитку мобільності соціальної поведінки вже зі школи.

Компетентність – це сукупність компетенцій, що виявляють ґрунтовну обізнаність особистості у певних сферах діяльності. Бути компетентним – зовсім не означає отримати багаж цінних знань, умінь та навичок. Це здатність та готовність особистості систематизувати та виявляти знання, уміння, навички у необхідний момент. Компетентність випускника школи – це його функціональна грамотність, яка дає змогу ефективно розв’язувати проблеми, що виникають у життєвих ситуаціях, на основі використання набутих у шкільні роки знань, умінь та навичок.

На формування життєво важливих компетенцій впливає не лише освітній простір навчального закладу, але й пріоритетні напрямки діяльності закладу, цінності, які він сповідує, традиції та ритуали, якими живе навчальний заклад, соціокультурне середовище "школа – сільська громада", зміст допрофільної та профільної підготовки.

Компетентність завжди передбачає ініціативу, організаторські здібності, високу свідомість та здатність адекватно оцінювати власні дії, що виводять особистість на рівень нових можливостей особистісного та професійного становлення.

Вихідні складові моделі:

1. Випускник має залишити заклад професійно визначеним, володіти навичками простої трудової діяльності. Учорашній школяр має не просто володіти інформацією стосовно розмаїття світу професій, але й мати допрофесійну підготовку за одним із профільних напрямів, що допоможе йому правильно обрати місце подальшого навчання та успішно здійснювати навчальну та професійну діяльність.

2. Випускник має прагнути до самоосвіти та самовдосконалення. Навіть раніше отримані знання можна втратити, якщо не прагнути до їх оновлення відповідно до вимог часу. Самоосвітня діяльність – складова особистісного розвитку.
3. Творчий пошук має стати домінантою випускника школи на його професійному та життєвому шляху. Творчі здібності особистості та здатність до творчого самовираження, що розвиваються у шкільні роки, допомагатимуть в успішній самореалізації випускника школи. Адже людину нині цінують за її індивідуальність, унікальність ідей та професійних рішень.
4. Випускник повинен стати активним учасником суспільно-політичного та культурного життя країни. Якщо у вчорашнього школяра сформована потреба активної життєдіяльності, то він не може залишити поза увагою суспільно-політичне та культурне життя країни, де народився і зростав. Небайдуже ставлення до дійсності, вміння аналізувати та передбачати хід подій допоможуть випускникові зайняти активну позицію на шляху формування та захисту своїх ідеалів та переконань.
5. Випускник має бути свідомим громадянином, патріотом своєї країни. Не слід відпускати випускника у майбутнє без ґрунтовних історичних та правових знань. Юний громадянин має розуміти свою роль у соціумі та бути відповідальним за свої вчинки, за вчинки інших людей, що сприятиме розвитку демократичного суспільства.
6. Випускник має бути готовим до усвідомлення батьківства. Створення міцної сім'ї, народження дитини – це ті життєві кроки кожної людини, які треба робити усвідомлено, виважено, розуміючи всю відповідальність. Заклад має сформувати у випускника сімейно-побутові компетенції, що допоможуть йому у майбутньому.
7. Випускник має свідомо ставитися до свого здоров'я та довкілля. Заклад здійснює пропаганду здорового способу життя, залучає молодь до природоохоронної роботи. Кожен випускник має володіти основами безпеки життєдіяльності, берегти та зміцнювати своє здоров'я, тому що тільки здорова особистість здатна реалізувати себе у повній мірі, бути щасливою та успішною.
8. Випускник має володіти високим рівнем цифрової грамотності, навичками інноваційності та медіагігієни. Сучасний світ вимагає від молодої людини вміння безпечно та ефективно орієнтуватися в інформаційному просторі. Випускник повинен володіти цифровими технологіями для навчання та саморозвитку, критично аналізувати інформаційні потоки, розрізняти фейки й маніпуляції, захищати власні

персональні дані та використовувати штучний інтелект і новітні інструменти як засоби підвищення особистої продуктивності.

9. Випускник має бути національно стійким, психологічно загартованим та готовим до цивільного захисту. В умовах сучасних безпекових викликів учорашній школяр має володіти розвиненою психологічною стійкістю (життєстійкістю, резильєнтністю), вміти долати стрес і надавати базову психологічну підтримку собі та оточуючим. Він чітко усвідомлює алгоритми дій у надзвичайних ситуаціях, володіє практичними навичками домедичної допомоги та тактичної безпеки, здобутими, зокрема, під час тривалого тренінгового вивчення предмета «Захист України», що формує готовність до захисту суверенітету та розбудови безпечного суспільства.
10. Випускник має бути людиною відкритого світу, готовою до міжкультурного діалогу та євроінтеграції. Курс України на європейську та євроатлантичну інтеграцію вимагає від молодої людини високої мобільності та комунікативної гнучкості. Випускник має вільно володіти державною мовою та спілкуватися щонайменше однією з іноземних мов (мов європейського простору) на рівні, достатньому для навчання, професійного зростання та міжкультурної взаємодії. Він розуміє європейські цінності демократії, верховенства права та прав людини, поважає культурне розмаїття та здатний гідно представляти Україну у глобальному співтоваристві.

РОЗДІЛ ІІІ. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

Перед закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової, повної загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Впроваджувати дієві механізми виявлення та подолання освітніх втрат через індивідуалізацію навчання;
6. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
7. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсової перепідготовки;
8. Проведення атестації та сертифікації педагогів

РОЗДІЛ IV. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБГРУНТУВАННЯ.

В основу навчальних планів на 2026/2027 навчальний рік покладено:

- для 1, 2, 3, 4 класів – типову освітню програму, розроблену під керівництвом Савченко. 1–2 клас, затверджену наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743-22; Типову освітню програму, розроблену під керівництвом Савченко. 3-4 клас, затверджену наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743-22;
- для 5-9 класів - Типову освітню програму для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджену наказом Міністерства освіти і науки України 19.02. 2021 р. № 235 (із змінами від 17.08.2026 наказ МОН №1430) – додаток 1;
- для 10–11-х класів – Типову освітню програму загальноосвітніх навчальних закладів ІІІ ступеня, затверджену наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2025 № 890 (таблиця 2). За вибором учнів та їх батьків для поглибленого вивчення в 11 класі обрано українську мову (Таблиця 3).

Робочий навчальний план для учнів 1-4-х класів складено відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти, розроблених під керівництвом О.Я.Савченко, та Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2026 № 1000).

У програмах визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів ключових компетентностей; спільним для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв’язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Інваріантна складова навчальних планів включає предмети, що відповідають вимогам Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (для 1-4-х класів). Варіативна складова навчальних планів передбачає години на курси за вибором, зокрема у 2–4 класах викладається по 1 годині курс за вибором «Читаємо. Розуміємо. Творимо».

Робочий навчальний план для учнів 5-9 класів складено за Типової освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, із змінами від 17.08.2026 наказ МОН №1430.

Типова освітня програма розроблена з метою реалізації Державного стандарту базової середньої освіти. Документ створює умови для продовження реформи «Нова українська школа» у 5-9 класах із 2022 року.

Згідно з програмою, питання навчального навантаження учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти регулюється Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України 25.09.2020 № 2205 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394) і Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 (зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від ЗО серпня 2022 року № 972).

У межах мовно-літературної галузі у 5-8 класах вивчається українська мова та інтегрований курс «Література».

У межах галузі «Громадянська та історична галузь» у 6 класі вивчається інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія», у 7-9 класах - інтегрований курс «Історія: Україна і світ».

В межах галузі «Мистецтво» музичне мистецтво та образотворче мистецтво будуть викладатися в 5-9 класах інтегровано.

Кількість уроків з фізичної культури (не менше трьох разів на тиждень для кожного класу) встановлена Законом України «Про фізичну культуру і спорт». Згідно з Базовим навчальним планом Державного стандарту години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами були розподілені для підсилення наступних предметів:

у 5 класі - “Література” ІК (1 год.), англійська мова (0,5 год.), математика (1 год.), пізнаємо природу (0,5 год.), культура добросусідства (0,5 год.), безпековий практикум (0,5 год), вступ до історії та громадянської освіти (0,5 год.), інформатика (1 год.); у 6 класі - “Література” ІК (1 год.), англійська мова (0,5 год.), математика (1 год.), пізнаємо природу (0,5 год.), географія (1 год.), культура добросусідства (0,5 год.), безпековий практикум (0,5 год), Історія
України.Всесвітня історія ІК (1 год.), інформатика (1 год.); у 7 класі - “Література” ІК (1 год.), іноземна мова (анг.) (0,5 год.), Історія України.Всесвітня історія. ІК (0,5 год.), алгебра (0,5 год.), геометрія (0, 5 год.), біологія (0, 5 год.), інформатика (1 год.); у 8 класі - “Література” ІК (0,5 год.), Історія України.Всесвітня історія ІК (0,5 год.), громадянська освіта (0,5 год.), підприємництво і фінансова грамотність (0,5 год.), ЗБД (0,5 год.), алгебра (0,5 год.), геометрія (0,5 год.), біологія (0,5 год.), інформатика (0,5 год.); у 9 класі - українська література (1 год.), Історія України.Всесвітня історія. ІК (0,5 год.), ЗБД (0,5 год.), алгебра (0,5 год.), геометрія (0,5 год.), біологія (0,5 год.), географія (0,5 год.), інформатика (0,5 год.).

Варіативна складова робочого навчального плану для 5–9 класів сформована відповідно до сучасних вимог Державного стандарту базової середньої освіти та з урахуванням психолого-вікових особливостей підлітків, спрямовуючись на всебічний розвиток особистості, підтримку ментального здоров'я і допрофільне самовизначення здобувачів освіти. Виділені години раціонально розподілено на курси за вибором («Драматургія і театр» у 5 класі, «Соціально-емоційне та етичне навчання формування й розвиток м’яких навичок, стійкості, уваги та подолання травми» у 7 класі та «Кар'єрний GPS: програма особистісного розвитку й кар'єрного орієнтування з урахуванням гендерного різноманіття» у 8–9 класах), які забезпечують поступову адаптацію п'ятикласників до умов базової школи, розвиток емоційного інтелекту, формування життєстійкості та навичок soft skills, а також усвідомлене кар'єрне орієнтування і подолання професійних стереотипів напередодні завершення базової середньої освіти.

Робочий навчальний план для учнів 11-го класу складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (зі змінами, наказ МОН України від 20.06.2025 №890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня (таблиця
2)).

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку обрано два предмети «Інформатика», «Мистецтво», які вивчатимуться в 11 класі у 2026/2027 навчальному році таким чином:
«Інформатика» - 1,5 години, «Мистецтво»- 1,5 години.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» ліцей формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево - вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

У 2026/2027 навчальному році впроваджуються такі варіативні модулі з фізичної культури:

1-4 класи: вправи для формування культури рухів з елементами гімнастики, вправи для оволодіння навичками пересувань, вправи для опанування навичками володіння м'ячем, стрибкові вправи, ігри для активного відпочинку, вправи для розвитку фізичних якостей, вправи для формування постави і профілактики плоскостопості.

5 клас: дитяча легка атлетика, рухливі ігри «Панна», баскетбол, баскетбол 3х3, корфбол (І семестр); доджбол, шашки, бадмінтон, волейбол, футбол, COOL GAMES (ІІ семестр).

6 клас: дитяча легка атлетика, баскетбол, волейбол, настільний теніс, шашки, «Панна» (І семестр); футзал, рухливі ігри, доджбол, баскетбол 3×3, COOLGAMES, бадмінтон (ІІ семестр).

7 клас: легка атлетика, футбол, волейбол, баскетбол, баскетбол 3х3, настільний теніс (І семестр); гімнастика, гандбол, футзал, спортивне орієнтування, пляжний волейбол, корфбол (ІІ семестр).

8 клас: легка атлетика, рухливі ігри, бадмінтон, інтелектуальні ігри, настільний теніс, національні види бойового мистецтва України та світу, туризм, зимові види спорту, силові види спорту (І семестр); баскетбол, волейбол, футбол, гандбол, черлідинг, спортивне плавання, гімнастика (ІІ семестр).

9 клас: легка атлетика, футбол, гімнастика (І семестр); волейбол, легка атлетика, футбол (ІІ семестр).

11 клас: футбол, баскетбол (І семестр); волейбол, футбол (ІІ семестр).

Навчальні плани реалізовуються у режимі п`ятиденного робочого тижня у 1-9, 11-му класах. Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Державних санітарних правил і норм влаштування загальноосвітніх навчальних закладів та організації освітнього процесу. Інваріантна складова реалізовується у робочому навчальному плані в повному обсязі.

Варіативна складова для 11 класу спрямована на успішне завершення школи, підготовку до вступу та формування життєвих компетенцій старшокласників. Виділені години розподілено на курси за вибором («Комплексна підготовка до НМТ з математики», «Моя громадянська свідомість. Запобігання корупції» та «Технології комп'ютерної обробки інформації» — по 1 годині на тиждень), які забезпечують якісне повторення матеріалу для складання НМТ, розвивають правову грамотність і нетерпимість до корупції, а також поглиблюють цифрові навички для майбутньої професійної діяльності.

Відповідно до наказу МОН від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 23.02.2026 № 331), Листа Міністерства освіти і науки України від 18 липня 2026 року № 1/16209-26 «Про організований початок 2026/2027 навчального року в закладах загальної середньої освіти» та з урахуванням чисельності учнів у класах, поділ на групи при вивченні окремих предметів здійснюється в 11 класі під час вивчення української мови, англійської мови та предмета «Захист України».

Відповідно до розпорядження Великолепетиської селищної військової адміністрації від 05.01.2026 № 2 «Про приведення освітньої мережі Великолепетиської територіальної громади у відповідність до чинного законодавства» набір учнів до 10 класу не здійснюється.

Структура навчального року

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.07.2026 № 847 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» визначено, що 2026/2027 навчальний рік у закладах загальної середньої освіти триватиме з 01.09.2026 до 30.06.2027.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня 2026 року по 27 грудня 2026 року II семестр – з 11 січня 2027 року до 28 травня 2027 року.

Тривалість канікул у закладах освіти протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів (п. 4 ст. 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»): осінні - з 26 жовтня по 01 листопада 2026 року; зимові - з 28 грудня 2026 року по 10 січня 2027 року; весняні - з 22 березня по 28 березня 2027 року; літні канікули - з дня закінчення навчального року до 31 серпня 2027 року. Додаткові тижневі канікули для учнів 1-х класів: з 15 по 21 лютого 2027 року

Останній дзвоник: 28 травня 2027 року.

31.05.2027 - 11.06.2027 - консультації для усунення прогалин у навчанні, ДПА.

При цьому залишається незмінною загальна тривалість навчального року, що встановлена Законом України «Про загальну середню освіту»

4.1.Освітня програма

І ступеня загальної середньої освіти (1 -4 класи)

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Освітню програму для 1–4 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко. 1–2 клас, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22; Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко.

3-4 клас, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 12.08.2022

№ 743-22;

Освітня програма визначає:

- деталізований опис компетентностей учнів;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання, послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- деталізований опис інструментарію формувального (поточного) оцінювання;
- перелік і пропонований зміст освітніх галузей;
- логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальної програми під керівництвом Савченко О.Я. з урахуванням вимог до

обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти згідно з Державним стандартом початкової освіти і змінами до нього.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів: - дитиноцентризмі і природовідповідальності;

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв’язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основ цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційнокомунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування умінь і навичок, необхідних для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
9) громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов’язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров’я і збереження здоров’я інших людей, дотримання здорового способу життя;
10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей,

усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі наскрізні вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність,здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв’язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації. Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»), враховуючи досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п’яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров’я.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1–2-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1590 годин/навчальний рік: для 1х класів – 805 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік; для учнів 3–4-х класів – по 910 годин/навчальний рік.

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантного, так і варіативного складників, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-3-х класах – 40 хвилин відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства охорони здоров'я

України від 25.09.2020 № 2205). Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» та змін до неї години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяють вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Навчальні досягнення здобувачів у 1–2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3–4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях (до наказу МОНУ від 13.07.2021 №813 «Про методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 14 –х класів закладів загальної середньої освіти»). **Підсумкове оцінювання** передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання.

Формувальне оцінювання здійснюють з метою отримання інформації про досягнення учнів задля прийняття рішень про наступні кроки в навчанні як учителем, так і учнем. Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- постійного педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів та коментарів самого учня, інших учнів, учителя;
- застосування різних прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття, розуміння, застосування учнями навчального матеріалу;
- визначення динаміки нарощування якісних показників результатів навчання у поточній навчальній діяльності;
- поточного аналізу змістового накопичення учнівського портфоліо; самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів; співбесід із батьками учнів задля врахування їх думки щодо особистісного розвитку та соціалізації тощо.

Оцінювання особистих досягнень учня відбувається вербально відповідно до шкали оцінювання у свідоцтві досягнень: має значні успіхи; демонструє помітний прогрес; досягає результату з допомогою вчителя; потребує значної уваги і допомоги. Вербальні оцінки (1-2-і класи) та рівневі (3-4-і класи) особистісних досягнень фіксуються у свідоцтві досягнень.

Перелік і пропонований зміст освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мовно-літературна; іншомовна; математична; природнича; технологічна; інформативна; соціальна і здоров'язбережувальна; громадянська та історична; мистецька; фізкультурна. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у Типовій освітній програмі для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.

У початковому курсі **мовно-літературної освіти** виділено такі змістовні лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети: 1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти», 2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання», 3, 4 класи –навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Освітня галузь **«Іншомовна»** реалізується через окремий предмет – «Іноземна мова» (англійська).

Освітня галузь **"Математична"** реалізується через окремий предмет, відповідно, - "Математика". Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Освітні галузі **«Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична»**. Зазначені освітні галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна,

міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності)за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Освітня галузь **«Інформатична»** реалізується через окремий предмет, відповідно, - «Інформатика» з 2 класу.

Зміст **технологічної освітньої галузі** реалізується через навчальний предмет «Дизайн і технології». Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими змістовими лініями: «Інформаційно комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Освітня галузь **«Фізкультурна»** реалізується окремим предметом «Фізична культура», мета і завдання якого реалізуються за такими змістовими лініями: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Мистецька освітня галузь реалізується через предмет «Мистецтво». Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Очікуванні результати навчання здобувачів освіти подано за змістовними лініями з урахуванням вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти

Інваріантна складова навчальних планів включає предмети, що відповідають вимогам Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (для 1-4-х класів). **Варіативна складова навчальних планів** передбачає години на курси за вибором, зокрема у 2–4 класах викладається по 1 годині курс за вибором «Читаємо. Розуміємо. Творимо».

4.2. Освітня програма базової середньої школи

Базова середня освіта – це другий ступінь повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій. Вона передбачає поділ на два цикли: перший цикл базової загальної середньої освіти – адаптаційний (5–6 класи); другий цикл базової загальної середньої освіти – базове предметне навчання (7–9 класи). Освітня програма окреслює

рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової загальної середньої освіти.

Освітня програма містить:

- Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні загальної середньої освіти та очікувані результати навчання здобувачів освіти.
- Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою.
- Опис очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів.
- Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін, логічну послідовність їх вивчення.
- Форми організації освітнього процесу.
- Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Нормативно-правова основа програми.
- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01. 2020 №463-IX.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 1000 від 06.08.2026).
- Наказу МОН України від 19.02.2021 №235 "Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти" (із змінами, внесеними згідно з наказоми МОН України від 09.08.2024 №1120, від 17.08.2026 № 1430).

Освітня програма для 5-9-х класів Нової української школи

Освітня програма для 5-9-х класів, що реалізується в комунальному закладі «Великолепетиський опорний ліцей», спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, які прагнуть до вдосконалення та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Мета освітньої програми: реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентноздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність); забезпечення діяльнісної спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість; реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

№ з/п	**Ключові компетентності**	**Компоненти**
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово

		та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. ***Навчальні ресурси:***підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу

5	Інформаційноцифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії

7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей

		інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньоестетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:***культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:***математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:***усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізна лінія	**Коротка характеристика**

Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє.

1.Загальне положення. Нормативно-правове забезпечення.

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2026/2027 навчальному році освітня програма розроблена відповідно основних вимог Конституції України, на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»
(впроваджується з 01.09.2022 - для 5-х класів, з 01.09.2023 - для 5-6-х класів, з 01.09.2024 - для 5-7-х класів, з 01.09.2025 - для 5-8-х класів, з 01.09.2026 - для 5-9- х класів), Концепції «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 року №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами); з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану», Указів Президента України від 24.02.2022 №2102-IX «Про введення воєнного стану в Україні», від 13.07.2026 №596/2026 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», відповідно наказів МОН України від
13.07.2021 № 795 (із змінами, внесеними згідно наказами МОН України №1031 від 29.09.2021) «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти», від 04.05.2026 №722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», від

19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 09.08.2024 №1120).

Реалізація освітньої програми для 5-9-х класів здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів: гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною; інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу; визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості; створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує; урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини. Завдання освітніх ліній у 5–9-х класах реалізуються на основі тематичного планування та організації освітньої діяльності. Основними формами організованої освітньої діяльності учнів є щоденні заняття. Зберігаючи наступність із початковою школою, учителями забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток, формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури й шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст освітньої програми грунтується на компетентнісному підході до навчання і передбачає активне конструювання знань та формування умінь, уявлень здобувачів освіти через досвід практичної діяльності, що забезпечує формування в учнів 5-9-х класів ключових компетентностей, зазначених у статті 12 Закону України «Про освіту», а саме: 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях; 2) спілкування іноземною мовою , що передбачає її активне використання в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування; 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини; 4) компетентності у галузі природничих наук,

техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження; 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади; 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства; 7) інформаційнокомунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях; 8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі; 9) громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов’язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров’я і збереження здоров’я інших людей, дотримання здорового способу життя; 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості; 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних

видів активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Згідно з програмою, питання навчального навантаження учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти регулюється Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України 25.09.2020 № 2205 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394) і Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 (зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від ЗО серпня 2022 року № 972).

У межах **мовно-літературної галузі** у 5-8 класах вивчається українська мова та інтегрований курс «Література».

У межах **галузі «Громадянська та історична галузь»** у 6 класі вивчається інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія», у 7-9 класах - інтегрований курс «Історія: Україна і світ».

В межах **галузі «Мистецтво»** музичне мистецтво та образотворче мистецтво будуть викладатися в 5-9 класах інтегровано.

Кількість уроків з **фізичної культури** (не менше трьох разів на тиждень для кожного класу) встановлена Законом України «Про фізичну культуру і спорт». Згідно з Базовим навчальним планом Державного стандарту години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами були розподілені для підсилення наступних предметів: у 5 класі - "Література" ІК (1 год.), англійська мова (0,5 год.), математика (1 год.), пізнаємо природу (0,5 год.), культура добросусідства (0,5 год.), безпековий практикум (0,5 год), вступ до історії та громадянської освіти (0,5 год.), інформатика (1 год.); у 6 класі - "Література" ІК (1 год.), англійська мова (0,5 год.), математика (1 год.), пізнаємо природу (0,5 год.), географія (1 год.), культура добросусідства (0,5 год.), безпековий практикум (0,5 год), Історія України.Всесвітня історія ІК (1 год.), інформатика (1 год.); у 7 класі - "Література" ІК (1 год.), іноземна мова (анг.) (0,5 год.), Історія України.Всесвітня історія. ІК (0,5 год.), алгебра (0,5 год.), геометрія (0, 5 год.), біологія (0, 5 год.), інформатика (1 год.); у 8 класі - "Література" ІК (0,5 год.), Історія України.Всесвітня історія ІК (0,5 год.), громадянська освіта (0,5 год.), підприємництво і фінансова грамотність (0,5 год.), ЗБД (0,5 год.), алгебра (0,5 год.), геометрія (0,5 год.), біологія (0,5 год.), інформатика (0,5 год.);

у 9 класі - українська література (1 год.), Історія України.Всесвітня історія. ІК (0,5 год.), ЗБД (0,5 год.), алгебра (0,5 год.), геометрія (0,5 год.), біологія (0,5 год.), географія (0,5 год.), інформатика (0,5 год.).

Варіативна складова робочого навчального плану для 5–9 класів сформована відповідно до сучасних вимог Державного стандарту базової середньої освіти та з урахуванням психолого-вікових особливостей підлітків, спрямовуючись на всебічний розвиток особистості, підтримку ментального здоров'я і допрофільне самовизначення здобувачів освіти. Виділені години раціонально розподілено на курси за вибором («Драматургія і театр» у 5 класі, «Соціально-емоційне та етичне навчання формування й розвиток м’яких навичок, стійкості, уваги та подолання травми» у 7 класі та «Кар'єрний GPS: програма особистісного розвитку й кар'єрного орієнтування з урахуванням гендерного різноманіття» у 8–9 класах), які забезпечують поступову адаптацію п'ятикласників до умов базової школи, розвиток емоційного інтелекту, формування життєстійкості та навичок soft skills, а також усвідомлене кар'єрне орієнтування і подолання професійних стереотипів напередодні завершення базової середньої освіти.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України №1213 від 05.09.2025).

4.3.Освітня програма закладу загальної середньої освіти ІІІ ступеня

Освітня програма ІІІ ступеня окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для

досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів ;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці 2; пропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 11 класу складає 1330 годин/навчальний рік.

Навчальний план для 11 класу закладу загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і курсів за вибором. Закладом для складання власного навчального плану визначено другий варіант організації освітнього процесу.

Другий варіант (*таблиця 2*) містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математичноприродничого циклів. До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України». У даному варіанті зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту. За модульним принципом може бути реалізовано і зміст базового предмета

«Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Години, передбачені для вибірково-обов'язкових предметів, діляться між двома обраними предметами.

Враховуючи результати опитування учнів та батьків, визначено профіль навчання в 11 класі – філологічний (4 години – українська мова, 2 години – українська література) .

Спеціальні курси реалізуються за рахунок годин, передбачених за рахунок додаткових годин (у другому варіанті плану, *таблиця 2*).

Варіативна складова для 11 класу спрямована на успішне завершення школи, підготовку до вступу та формування життєвих компетенцій старшокласників. Виділені години розподілено на курси за вибором («Комплексна підготовка до НМТ з математики», «Моя громадянська свідомість. Запобігання корупції» та «Технології комп'ютерної обробки інформації» — по 1 годині на тиждень), які забезпечують якісне повторення матеріалу для складання НМТ, розвивають правову грамотність і нетерпимість до корупції, а також поглиблюють цифрові навички для майбутньої професійної діяльності.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. Здобуття повної загальної середньої освіти в 11 класі здійснюється за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (постанова КМУ від 23.11.2011 № 1392, зі змінами). Реалізація програми спрямована на формування ключових компетентностей, визначених статтею 12 Закону України "Про освіту", відповідно до предметного змісту робочого навчального плану.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові

результати навчання здобувачів освіти. Метою освітньої галузі **“Мови і літератури”** є розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої і читацької культури, комунікативної та літературної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій. Освітня галузь складається з мовного і літературного компонентів. До мовного компонента належать українська мова та іноземні мови, а до літературного - українська та зарубіжна літератури. Кожен із компонентів містить кілька наскрізних змістових ліній.

Метою освітньої галузі **“Суспільствознавство”**, що складається з історичного та суспільствознавчого компонентів, є забезпечення розвитку учня як особистості, що керується гуманістичними нормами і цінностями, усвідомлює себе громадянином України та успішно самореалізується в сучасному українському суспільстві. Метою навчання історії є формування в учнів ідентичності та почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу. Метою навчання суспільствознавчих предметів є створення умов для розвитку особистості компетентного, активного, відповідального громадянина України, члена європейської і світової спільноти, що здатний сприймати та ефективно відповідати на сучасні індивідуальні та суспільні виклики і загрози.

Основною метою освітньої галузі **“Мистецтво**” є формування в учнів у процесі сприймання, інтерпретації, оцінювання ними творів мистецтва та провадження практичної діяльності системи ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей як цілісної єдиної основи світогляду, а також здатності до художньо-творчої самореалізації і культурного самовираження.

Основною метою освітньої галузі **“Математика”** є формування в учнів математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам’яті, логіки, культури мислення та інтуїції.

Метою освітньої галузі **“Природознавство”** є формування в учнів природничо-наукової компетентності як базової та відповідних предметних компетентностей як обов’язкової складової загальної культури особистості і розвитку її творчого потенціалу.

Метою освітньої галузі **“Технології”** є формування і розвиток проєктнотехнологічних та інформаційно-комунікаційних компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві. Ця

галузь складається з інформаційно-комунікаційних та технологічних компонентів. Реалізація інформаційно-комунікаційного компонента спрямована на формування предметної інформаційно-комунікаційної компетентності та ключових компетентностей. Основною умовою реалізації технологічного компонента є технологічна та інформаційна діяльність, що провадиться від появи творчого задуму до реалізації його в готовому продукті.

Основною метою освітньої галузі **“Здоров’я і фізична культура”** є розвиток здоров’язбережувальної компетентності шляхом набуття учнями навичок збереження, зміцнення, використання здоров’я та дбайливого ставлення до нього, розвитку фізичної культури особистості та готовності до дій в умовах надзвичайних ситуацій та захисту України.

Розділ 4. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів Нової української школи здійснюється на основі наказу МОН України від 04.05.2026 №722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922/46316 (із змінами, внесеними згідно з наказами МОН України №1001 від 29.06.2026).

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів, які здобувають освіту за новим Державним стандартом базової середньої освіти, наказу МОН України від 04.05.2026 №722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 червня 2026 року за № 922/46316 (із змінами, внесеними згідно з наказами МОН України №1001 від 29.06.2026).

Оцінювання навчальних досягнень учнів 11 класу, які здобувають освіту за Державним стандартом повної загальної середньої освіти, наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 30.08.2011 № 996 "Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти", додатка 2 до наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти».

Об’єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання — це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна

продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання: формувальна (забезпечення відстеження динаміки навчального поступу учнів та визначення їх особистих навчальних потреб); констатувальна (встановлення рівня досягнення результатів навчання); діагностувальна (виявлення стану набутого досвіду, з'ясування причин утруднень, відстеження динаміки процесу навчання); мотиваційна (активізація внутрішніх мотивів до навчання через конструктивне оцінювання, що викликає почуття задоволення від результату); коригувальна (спрямування зусиль на подолання виявлених труднощів шляхом індивідуалізації завдань та підходів); прогностична (визначення знань та вмінь, необхідних на наступних етапах навчання, формування реалістичних очікувань); розвивальна (мотивування до рефлексії, самовдосконалення, аналізу власних сильних і слабких сторін через якісний зворотний зв'язок); виховна (налаштування учнів на відповідальність за результати власного навчання та якісне виконання завдань); управлінська (забезпечення інформацією для ухвалення рішень щодо академічної успішності, необхідності підтримки, переведення до наступного класу та моніторингу якості навчання на рівні закладу освіти).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) та державна підсумкова атестація. Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів та визначення їхніх навчальних потреб. Воно здійснюється педагогічним працівником, а також шляхом взаємооцінювання та самооцінювання учнями. Поточне оцінювання здійснюється на визначених етапах освітнього процесу з метою перевірки відповідності досягнутих результатів очікуваним за допомогою спеціального інструментарію. Підсумкове оцінювання здійснюється шляхом зіставлення досягнутих результатів навчання з очікуваними та поділяється на тематичне, семестрове та річне. Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання за структурною одиницею навчальної програми та/або результатів виконання підсумкової (діагностувальної) роботи. Семестрове оцінювання є узагальненням результатів навчання наприкінці вивчення всіх структурних одиниць програми, передбачених для відповідного періоду навчання та/або підсумкових семестрових робіт. Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових оцінок. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні. Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями. Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання. Опис кожного бала шкали оцінювання подано в додатку до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів (пункт 7 розділу VI) з урахуванням структури компетентності (знання, уміння, цінності, ставлення) і наскрізних у всіх ключових компетентностях умінь (читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критично й системно мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми, творчість, ініціативність, здатність співпрацювати з іншими людьми). За вибором закладу освіти оцінювання може здійснюватися за власною шкалою оцінювання результатів навчання учнів. У разі запровадження закладом освіти власної шкали оцінювання результатів навчання учнів ним мають бути визначені правила переведення до 12-бальної шкали оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів: усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження; аналіз портфоліо; письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи); практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проект; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо); завдань із використанням ІТ (онлайн-тести,

презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо); самооцінювання, взаємооцінювання; комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо. Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та етапу опанування програмового матеріалу та етапу досягнення очікуваного результату навчання. До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог. Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя. Під час навчання в дистанційному режимі оцінювання результатів навчання учнів здійснюється з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференцзв'язку. Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей). У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання. Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за такими шкалами: - дихотомічна шкала («зараховано» / «незараховано») — застосовується за рішенням педагогічної ради для оцінювання окремих навчальних предметів / інтегрованих курсів;

- вербальна шкала — передбачає оцінювання за допомогою словесних формулювань;
- рівнева шкала — визначає чотири рівні: початковий (П), середній (С), достатній (Д), високий (В);
- бальна шкала — передбачає використання 12-бальної системи (від 1 до 12).

Співвідношення між зазначеними в цьому пункті шкалами:

Вербальна шкала	**Рівнева шкала**	**Бальна шкала**
потребує істотної підтримки для досягнення результатів навчання	Початковий рівень (П)	1–3 бали
потребує ситуативної підтримки для досягнення результатів навчання	Середній рівень (С)	4–6 балів
має посутні успіхи в досягненні результатів навчання	Достатній рівень (Д)	7–9 балів
має значні успіхи в досягненні результатів навчання	Високий рівень (В)	10–12 балів

Правила застосування шкал: для учнів 1–2 року навчання формувальне, поточне та підсумкове оцінювання здійснюється виключно за вербальною шкалою; для учнів 3–4 року навчання формувальне оцінювання здійснюється за вербальною шкалою, а поточне — за вербальною або рівневою; підсумкове — за рівневою шкалою; для учнів 5–12 року навчання формувальне оцінювання здійснюється за вербальною, рівневою або бальною шкалами (без урахування його результатів під час підсумкового оцінювання), а поточне та підсумкове оцінювання здійснюються за бальною шкалою. Результати семестрового, річного оцінювання та державної підсумкової атестації (у разі проведення) відображаються у свідоцтві досягнень учня.

Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинно відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем/учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня і учениці тощо). Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі

елементи змісту навчання; завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати). Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання. Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об’єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов’язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі. За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання. Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувані освіти, з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель може встановлювати самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об’єктивність оцінювання. Підсумкове оцінювання здійснюється шляхом зіставлення досягнутих результатів навчання з очікуваними та поділяється на тематичне, семестрове та річне. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов’язкових результатів навчання за семестр учитель і учителька може запропонувати учнівству виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями. Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки. Оцінка за семестр може бути скоригованою. Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за І та ІІ семестри

або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року. Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти. Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється згідно із загальними критеріями оцінювання, які можуть бути адаптовані відповідно до особливостей освітнього процесу, середовища, індивідуальних навчальних цілей (у разі модифікації змісту навчального предмета / інтегрованого курсу), та з урахуванням індивідуального навчального плану (за його наявності).

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів

Початковий рівень

1 бал

Учень / учениця:

- сприймає інформацію, отриману від особи, яка провадить педагогічну діяльність (далі — педагогічний працівник) (інших осіб), намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись суттєвих змістових і логічних помилок;
- виконує частину навчальних дій / простих завдань за наданим зразком виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;
- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю;
- уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших;
- виявляє вміння в окремих випадках.

2 бали

Учень / учениця:

- розпізнає частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок;
- виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком;
- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю;

- уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших;
- виявляє вміння в окремих випадках.

3 бали

Учень / учениця:

- відтворює за зразком частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, відповідає на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок;
- виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком;
- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі або з допомогою педагогічного працівника; потребує періодичного зовнішнього контролю;
- уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших;
- виявляє вміння в окремих випадках.

Середній рівень

4 бали

Учень / учениця:

- відтворює основну інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, знаходить в отриманій інформації відповіді на прості запитання;
- виконує типові репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом;
- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою педагогічного працівника; виконує частину завдання під час роботи в групі з допомогою інших учасників групи;
- включається в комунікацію за ініціативою інших; реагує на звернення не завжди по суті; взаємодіє з групою формально; - виявляє вміння епізодично.

5 балів

Учень / учениця:

- застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює за змістом отриманої інформації окремі запитання;
- виконує репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом;

- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою або під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі з частковою допомогою інших учасників групи; - підтримує діалог, ініційований іншими; взаємодіє з групою пасивно; - виявляє вміння епізодично.

6 балів

Учень / учениця:

- застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює уточнювальні запитання за змістом отриманої інформації;
- виконує частково-пошукові завдання за зразком / запропонованим алгоритмом;
- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків, за потреби звертається по допомогу до інших учасників групи;
- підгримує діалог, ініційований іншими; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно; - виявляє вміння епізодично.

Достатній рівень

7 балів

Учень / учениця:

- знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію, перетворює один вид інформації в інший за зразком, формулює запитання за змістом отриманої інформації;
- виконує окремі дослідницькі завдання за узгодженим алгоритмом, розпізнає стандартні проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом;
- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, співпрацює під час роботи в групі;
- долучається до комунікації переважно з ініціативи інших; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно; - виявляє вміння постійно в типових ситуаціях.

8 балів

Учень / учениця:

- зіставляє і порівнює за заданою ознакою інформацію, отриману з різних джерел, перетворює один вид інформації в інший;
- виконує типові дослідницькі завдання, вирізняє проблемні ситуації зпоміж запропонованих, розв'язує їх відомим способом;

- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, активно співпрацює з іншими учасниками групи, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі;
- долучається до комунікації, за потреби ініціює комунікацію; порівнює позиції учасників комунікації; бере участь у пошуку рішень; - виявляє вміння постійно в типових ситуаціях.

9 балів

Учень / учениця:

- аналізує інформацію, отриману з різних джерел;
- виконує типові дослідницькі та окремі частково-пошукові завдання; вибирає з-поміж запропонованих можливі способи розв'язання проблемних ситуацій;
- долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові й нетипові завдання;
- долучається до комунікації та може її ініціювати; аналізує позиції інших осіб, розвиває ідеї, запропоновані іншими; порівнює власні думки з думками інших, наводить аргументи;
- виявляє вміння постійно в типових ситуаціях.

Високий рівень

10 балів

Учень / учениця:

- узагальнює інформацію, отриману з різних джерел;
- виконує дослідницькі та окремі творчі завдання; вибирає із множини відомих доцільні способи розв'язання проблемних ситуацій, пропонує альтернативні способи розв'язання проблемних ситуацій;
- долучається до організації роботи групи / активно співпрацює в групі для досягнення навчальних цілей; аналізує власні навчальні дії та дії групи щодо досягнення навчальних цілей;
- ініціює комунікацію, конструктивно реагує на думки інших; пропонує ідеї, обстоює їх;
- виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях.

11 балів

Учень / учениця:

- оцінює інформацію, отриману з різних джерел за наданими критеріями;
- виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання проблемних ситуацій і розв'язує їх різними способами;

- планує та організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; конструктивно взаємодіє у групі, аналізує та обґрунтовує власні навчальні дії, аналізує дії групи щодо досягнення навчальних цілей;
- активно ініціює та підтримує комунікацію; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, розвиває думки інших учасників комунікації;
- виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях.

12 балів

Учень / учениця:

- оцінює інформацію, отриману з різних джерел;
- виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання нестандартних проблемних ситуацій і розв'язує їх доцільними способами, аргументуючи свій вибір;
- усвідомлено діє в нестандартних ситуаціях самостійно / в парі / групі, оцінює ризики й прогнозує наслідки; обґрунтовує, аналізує та оцінює власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює / планує / організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; оцінює власний внесок та діяльність групи для отримання очікуваного результату;
- виступає посередником у комунікації; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, формує власну лінію обґрунтування; спрямовує взаємодію на досягнення спільної мети; надає конструктивний зворотний зв'язок;
- виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях.

Модель виведення семестрової оцінки в електронному журналі для 5–9 класів:

Семестрове оцінювання здобувачів освіти 5–9 класів здійснюється на основі компетентнісного підходу з урахуванням поточних, тематичних і підсумкових результатів навчальної діяльності. Семестрова оцінка виставляється на підставі результатів тематичного оцінювання, комплексної підсумкової роботи за групами результатів та виконання контрольних завдань чи комплексних перевірок (КПП1–КПП4). Вона є цілісним відображенням рівня досягнень учня за всіма критеріями без застосування механічного середньоарифметичного підрахунку, з обов'язковим урахуванням динаміки навчальних успіхів дитини впродовж семестру.

Прізвище, ім'я дитини	02/09	16/10	18/10	Т	14/11	26/11	30/12	Т	КПР1	КПР2	КПР3	КПР4	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	І семестр
Учень 1	8		8	8	9	9		9	9	10	9		9	10	9	9	9

Учень 2		7	7	7	10	9		10	8	9	10		8	10	10	9	9

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

	Назва	Опис інструмента
	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об’єднайте учнів у групи по 4. У кожної групи є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж

		один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини

	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
0	**Записні книжки учнів**	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
1	**Збір ідей**	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
2	**З-Х-В та ЗХВ+**	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
3	**Картка на вихід**	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
4	**Концептуальна карта**	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
5	**Лідер за номером**	Учні об’єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
6	**Найзаплутаніший (або найясніший) момент**	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?
	Перевірка	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові

7	**неправильного розуміння**	твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
8	**Перефразування**	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
9	**Підбиття підсумків**	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
0	**Підказка за аналогією**	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____тому що _____
1	**Підсумок А-Б-В**	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
2	**Підсумок або питання на картках**	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
3	**Підсумок одним реченням**	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
4	**Підсумок одним словом**	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
5	**Подумай – запиши – обговори в парі – поділися**	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об’єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
6	**Подумай – розкажи в парі**	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
7	**Пригадай – підсумуй – запитай – пов’яжи за 2 хвилини (ППЗП2)**	За дві хвилини учні повинні *пригадати* та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини *підсумувати* ці пункти одним реченням, записати одне основне *запитання*, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну *прив'язку* цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу

9	**Самооцінювання**	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні

		навчальних цілей та планують наступні кроки
0	**Семінар за Сократом**	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
1	**Сигнали руками**	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
2	**Скажи щось**	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
3	**Сортування слів**	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
4	**Спінер ідей**	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
5	**Спостереження**	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
6	**Тестування**	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь

7	**Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)**	Учні дають вчителеві зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
	Усне	Учитель пропонує учнями відповісти на запитання, наведені

8	**опитування**	нижче: Чим це _____схоже на/відрізняється від_____? Які характерні риси/елементи_____? Як іще можна показати/проілюструвати_____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до_____? Наведіть приклад _____? Що не так з_____? Який висновок ви могли б зробити з_____? Які висновки можна зробити з_____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____ ? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують_____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору_____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
9	**Учнівська конференція**	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння

0	**Хрестикинулики**	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
1	**Хто швидше?**	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
2	**Швидкий запис**	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
3	**Шкала Лайкерта**	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його
		з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
4	**3-2-1**	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
5	**Трихвилинна пауза**	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...

6	**Є питання, в кого є відповідь?**	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Освітні втрати й освітні розриви: вимірювання та механізми подолання

У рекомендаціях слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему: «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» (затверджені Рішенням КРРУ з питань освіти, науки та інновацій, протокол №122 від 07.06.2023) зазначається, що українська освіта зіткнулася з численними викликами: вимушеними перервами у навчанні, знищенням шкіл, відсутністю очного навчання та обмеженим доступом до нього, значними обмеженнями для реалізації дистанційного навчання, викликаними перебоями з електроенергією та інтернетом. При цьому варто зауважити, що наша країна перебуває в особливій, значно складнішій ситуації, ніж інші країни, які зазнали лише впливу пандемії.

Зокрема, представники Сектору освіти Світового банку зазначають, що через пандемію та війну освітні втрати в Україні можуть становити понад один рік.

Освітні втрати й освітні розриви мають кумулятивний ефект, тобто тенденцію до накопичення й поглиблення, у разі відсутності вчасних і ефективних заходів із їх виявлення та подолання (надолуження прогалин).

Разом з тим, освітні втрати не варто ототожнювати лише з навчальними втратами, оскільки поняття «освітні втрати» є набагато ширше, ніж поняття «навчальні втрати». У широкому смислі освітні втрати означають втрату можливостей для всебічного розвитку учнів: інтелектуального, соціального, емоційного, психологічного тощо. Тому є доцільним, на думку фахівців Українського центру оцінювання якості освіти, у межах родового поняття «освітні втрати» умовно виділити такі три взаємопов’язані складники: - навчальні втрати (втрати знань, умінь, навичок, ставлень тощо); виховні втрати та зниження темпу розвитку особистості (зокрема, психологічні втрати).

Узагальнюючи різні підходи до визначення навчальних втрат, фахівці Українського центру оцінювання якості освіти дають таке визначення цьому терміну: «навчальні втрати» - будь-які втрати знань, умінь, навичок та/або уповільнення чи переривання академічного прогресу через паузи чи погіршення умов навчання для конкретного учня.

Вимірювання освітніх втрат та освітніх розривів

Щоб виміряти навчальні втрати та навчальні розриви, необхідно мати мірило (критерій), відповідно до якого виявляють величину втрат кожного конкретного здобувача освіти в Україні (таким мірилом зазвичай є вимоги освітніх програм та стандартів для певного етапу здобуття освіти), визначити точку відліку та обрати інструментарій вимірювання. Таким чином, важливо мати дані щодо рівня навчальної успішності учнів «на вході» (наприклад, інформацію про знання та вміння учнів в доковідний та довоєнний період на відповідному рівні освіти) та порівнювані з ними дані «на виході» (відповідно, інформацію про знання і вміння учнів на тому самому рівні освіти після певного періоду зупинки навчання внаслідок пандемії COVID-19 чи війни).

У ліцеї кожного навчального року (двічі на рік) проводиться детальний моніторинг навчальних досягнень учнів, що дозволяє простежити величину освітніх втрат або розривів. Можливе запровадження локального (в межах ліцею) стандартизованого тестування на всіх або щонайменше на ключових етапах навчання двічі на рік, а також участь учнів ліцею в централізованих дослідженнях на онлайн-платформах для вимірювання навчальних втрат і надолуження навчального матеріалу.

Шляхи подолання освітніх втрат та освітніх розривів

Державна установа «Український інститут розвитку освіти» пропонує такі мейнстрими подолання навчальних втрат, розривів та прогалин у навчанні, як надолуження (catch-up), поєднання (bridging), коригування (remidial), що дозволять реалізувати учням і дорослим різні життєві сценарії самоосвіти. Вчителям ліцею під час виокремлення ядра знань варто скористатися досвідом розробки у 2026/2027 діагностувальних тестів з української мови та математики в межах ініціативи «Збереження доступу до шкільної освіти», що впроваджується в межах проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) на вебплатформі дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн». Діагностичні тести з української мови та математики стали допоміжним інструментом, який надає змогу учителям на початку навчального року продіагностувати, чи потрібно додатково надолужувати прогалини у результатах навчання учнів, і якщо так, то з яких тем. Таке діагностування передбачено для ключових етапів навчання — на початку 5 класу за другий цикл 8-річної початкової освіти (3–4 клас), у 7 класі для діагностики адаптаційного циклу базової освіти (5–6 клас) та у випускному 9 класі для виявлення можливих прогалин за перші два роки другого базового циклу базової середньої освіти (7–9 клас). Тестування складається із двох блоків – первинного та вторинного. Первинне тестування учням варто пройти, щоб з’ясувати, які є прогалини з тих чи інших тем. Після проходження тесту учень не тільки отримає загальний результат, а й перелік тем, де були допущені помилки, а також матеріали для опрацювання, які

допоможуть розібратися в цих темах. Учитель також отримує повний звіт з аналізом результатів тестування усього класу і кожного учня зокрема.

Після надолуження прогалин рекомендовано пройти вторинне діагностування, щоб переконатися в тому, що ситуація з опануванням теми поліпшилася.

Серед механізмів, які можна розглядати як потенційні інструменти для подолання освітніх втрат в ліцеї, є наступні:

✔ навчання під час канікул (групові консультації);

✔ перегляд та адаптація освітніх програм;

✔ розроблення додаткового контенту з ключових навчальних тем; ✔ розроблення додаткового якісного освітнього контенту, акцентованого на темах, що потребують надолуження;

✔ методична підготовка вчителів до роботи з учнями, які мають навчальні втрати.

Також варто мінімізувати освітні втрати й освітні розриви, які можуть бути у тих здобувачів ліцею, які перебувають за кордоном і змушені навчатися у двох школах.

Міжнародний досвід засвідчує, що ключовою умовою для мінімізації рівня освітніх втрат є поновлення навчального процесу.

Доречною для використання під час здійснення освітнього процесу задля надолуження освітніх втрат є Рамка відновлення навчання RAPID (Reach&retain, Assess, Prioritize, Increase, Develop), запропонована ЮНІСЕФ, охоплює такі дії:

✔ охопити (Reach) кожну дитину та утримати (retain) її в школі;

✔ оцінити (Assess) її поточний рівень знань;

✔ пріоритезувати (Prioritize) базові знання/навички (фундаментальні основи), передусім з читання і математики;

✔ підвищити (Increase) інтенсивність наздоганяльного/компенсаторного навчання, щоб надолужити пропущений матеріал/втрачені знання.